

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pauli Segneri S. J. Instructio [!] Poenitentis,
Confessarii, Et Parochi**

Segneri, Paolo

Augustae Vindelicorum ; Dilingae, 1696

Caput IV. Quid observandum sit Confessario tam in impertienda
Absolutione, quàm in eadem neganda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52749](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52749)

animis expedit venenata vulnera citò obducì. In morsu venenato prohibetur confidatio. ex Avicenna. Non Leprosus, etiam recepta à Christo sanitate, infirmitatis suae nomen recinuit, ne unquam ei excideret è memoria.

Denique illud, quod summopere acerbiter penitentiae solet condire, est verborum suavitas, quae cum Penitente urèris. Pete ab illo, an promptè libenterque penitentiam suscipiat, sitque facillè impleturus: ut, si aliter constitutus est, onus possis allevare, aut si huic nihil demendum videatur, fierique minor non possit, remittere nonnihil obligationem, adstringendo quidem eum ad penitentiam subeundam, sed non sub gravi culpa. (11.) In Sacrificijs ingratæ erant Victimæ, quæ vi ad aram erant trahendæ. *Hilarem dantorem diligit Deus.* 2. Cor. 9. 7.

- (1.) *Cap. Qui ipsi. dist. 38.*
 (2.) *Cap. Final. de Maled.*
 (3.) *Cap. Predicandum. 22. q. 1.*
 (4.) *Cap. Presbyter. dist. 80.*
 (5.) *Cap. Si quis. 30. q. 1. & Cap. non de.*
 (6.) *Cap. Si quis Cler. 17. q. 4.*
 (7.) *Cap. Si quis homicid. dist. 30. & Cap. Eos. ead. dist.*
 (8.) *Sotus in 4. dist. 20. q. 2. art. 3. Concl. 1.*
 (9.) *Toler. l. 3. c. 11. n. 8. Laym. de Saer. Pœnit. c. 15. n. 12.*
 (10.) *Sotus in 4. dist. 20. q. 2. art. 3. Laym. l. c.*
 (11.) *Navar. in Sum. c. 26. n. 22. Laym. l. c. n. 11.*
 (12.) *Suar. de Pœnit. dist. 38. Sect. 8. Laym. l. c. n. 15.*
 R. P. Segneri Instruct. Confessarii.

(13.) *Suar. de Pœnit. dist. 38. Sect. 7. n. 5. Bonac. de Saer. dist. 5. q. 5. Sect. 3. puncto 2. n. 6. Sa. V. Satisfactio.*

C A P U T I V.

Quid observandum sit Confessario, tam in impetrenda Absolutione, quam in eadem neganda.

Restat nunc exponendus supremus judicialis potestatis actus in sacro tribunali, nempe Absolutio: cujus beneficio Sacerdotis lingua, instar Sceptri Assueri, vitam confert humiliter sese huic submittentibus, mortem verò decernit immorigeris. Exigit proinde actus iste tantò majorem diligentiam, quantum gravius est susceptum negotium, quod est ultima & decretoria sententia.

Primo autem notandum est discrimen geminæ potestatis, Ordinis, & Jurisdictionis. Utraque necessaria est ad rite absolvendum. Astra suscipe; nullum non in creationis origine à Conditorum virtutem inditam sibi accepit, quam inferiori mundo communicaret; verumtamen non æqualiter hanc ipsam disperuntur, neque omnem in unam effundunt provinciam, nec solùm uni offerunt mortalium, sed plus minusve, prout à suo Motore in diversa distributa sunt climata, & varios sortiuntur aspectus, dispensant. Ita se res habet cum Sacerdotibus, qui sunt cælestia Ecclesiæ fidera.

C

ra. Tamen si in sua ordinatione à Christo susceperint virtutem dimittendi peccata, non possunt tamen illam exercere pro suo arbitrio in quoscunque; sed juxta applicationem, quam recipiunt ab intelligentijs Morricibus hujus cæli, hoc est, à supremis Antistitibus. Quare fieri potest, ut Pœnitens, qui se tuis advolvitur pedibus, tuæ non subit jurisdictioni, ex eo capite, quod reus sit criminis reservati suo Superiori. In hoc casu perpende necessitatem, quam Pœnitens habet confitendi, & si eam urgentem comperias, veluti quod sacram Eucharistiam sumere debeat, aut quid simile, absolve illum, simul tamen denuntia, ut hoc non obstante, abeat, & sequatur manifestando illi, qui integram absolvendi gerit potestatem. (1.) Si verò differri poterit Confessio, etsi licitum videatur nonnullis, (2.) saltem non expedit, illum absolvere etiam cum tali protestatione. Discas experientiam, eum, qui hoc modo sine alio remedio dimittitur, longè majorem noxarum suarum horrorem concipere; secus si fiat, non parùm detrahitur acrimoniam & efficaciam tam salutaris medicinæ, quam Ecclesia in reservatione casuum instituit. Quod si supradicta culpa annexam quoque habeat Censuram, procul dubio, exceptis circumstantijs summæ necessitatis (qualis foret grave famæ periculum) admittendus non est ad Sacramentum, qui tanto laborat obstaculo, quo ei accessus præcluditur. (3.) Verum est, quod interim charitas suadeat, imò etiam videatur cogere ad procurandam majorem potestatem, quâ cares, quando aliter Pœnitens juvari non poterit, nisi reme-

dio valde arduo & laborioso. Tale fuit laudabile charitatis obsequium in Abdemelecho, qui cum audisset Hieremiam afflictißimum statum, in profundam ac fætidam fossam dejecti, nullam quietem habuit, donec impetratâ à Rege facultate suismer illum extraheret manibus. Si non pari benignitatis officio Prophetam ex carno, Pœnitentem certe eripis ab incendio.

Exceptis similibus casibus, quos nunc attulimus, certissimum est, quemlibet peccatorem, expositis sufficienter suis peccatis, datisque requisiti doloris indicijs, jam obtinere jus ad absolutionem, neque hanc ei sine gravi injuriâ negari posse. At nunc oritur difficultas, quæ ratione verum liceat discernere dolorem, cum eodem habitu sapissime incedat vera & ficta pœnitentia, eandemque vultum referat si ætiam illud Saulis Peccatoris, ac Sincerum Davidis. Hinc maxime nascuntur angustia Confessoris, qui ex una parte per impatientiam lenioris curæ, non statim sectione uti debet, et alterâ verò parte cavendum ei est, ne suâ indulgentiâ nimiam plagam sinat descendere & exulcerari, dum integram & jam sanatam pronuntiat. Proinde ut certò cognoscas, quando Absolutio impertienda, vel neganda sit Pœnitenti, tres in ipso considerandi sunt status, qui majus solent asserere dubium: Recidivi, constituti dein in occasione proximi peccandi, & peccatores publici. Incipiamus à primo, utpote malo magis vulgato. Relapsus, pestis illa est, quæ paradisi semitam tot funestis implevit exemplis, in qua tot Pœnitentium notantur vestigia, qui vix accepto

ad eusum signo stadium ingressi pro gloria certaturi, repente desecerunt, ac velut ignava pecora sua repetierunt stabula, nihil eos remorante Prophetæ ob-
jurgatione, quâ abjectum hoc hominum genus castigabat: *Quam vilis facta es nimis, iterans vias tuas. Jerem. 2. 36.*
Hic tamen omnibus ita stantibus, si prudenter iudices, quod eorum aliquis verum habeat mutandi viam propositum, potes eundem absolvere, tamen timeas, eum facile ad vomitum esse reversurum, atque scias, canis instar putidissimi non semel sed sæpius jam ante hac retrocessisse. Ratio est, quia voluntas præsens sese emendandi, est materia Sacramenti, non autem emendatio subsequens, quæ tamen cum Divina gratia etiam ab inconstante potest obtineri: *Potens est enim Deus, ut ait Apostolus, statuere illum Rom. 14. 4.* Quod si autem è contritio tibi quispiam videatur non efficaciter peccata detestari, suisque captus ac irretitus robustissimis affectibus, seu utilitatis, seu libidinis, seu iracundiæ, animum non, ut oportet, ad Deum convertere, nequam concessum est ei conferre Absolutionem, quantumvis se contritum esse affirmet. (4.) Quia in hoc tribunali tu Judex es, & ad te pertinet judicare, quis sit dispositus, nullâ habita ratione verborum Rei, quibus equidem fidem dare oportet tanquam testimonio, non autem, quando fortior præsumptio facti adversatur verborum protestationi. (5.) At inquires, in hoc punctum consistit, ut quis certam calleat Regulam, quâ securè niti ac perspicere possit, quando illorum promissis sit tribuenda vel adimenda fides. Re-

spondeo. Quando ejusmodi Peccator ostendit insolita atque extraordinaria doloris signa: quando non ex consuetudine, quam habet, Confessionem accedit, sed animo quærendi peccatorum suorum remedium, quorum in se sentit superesse remorsum; quando quidpiam emendationis affert, vel saltem sollicitudinem gessit, studiumque se emendandi adhibuit: si antehac non edoctus mali gravitatem, nunc æquo animo admonitionem datam suscipit, statuitque uti remedijs præscriptis, quibus se ipsum à relapsu præservet. In his circumstantijs oportet ei credere, & dare absolutionem, tanquam disposito (6.) Sin autem è contritio nec una harum dispositionum apparet, sed potius immanis sceelerum affertur cumulus sine doloris sensu, nihilque cogitando de tanta sarcina excutienda aut minuenda, quis prudenter judicabit, hunc esse contritum? (7.) Quis voluntatem talem censerebit esse efficacem, quæ nec unicum applicat medium ad consequendum suum finem? In veritate talis non affert propositum marmoris incisum, sed ne quidem argillæ aut cææ, sed aquæ inscriptum.

Quod si indicia essent adeò dubia, ut nescires, quid esset statuendum? In hoc casu ad deliberandum tibi sume spatium temporis. Noli Pœnitenti negare Absolutionem, sed differ, (8.) Redeat tunc, quo is interea se certioribus signis pœnitentiæ disposuerit, tu verò majus lumen accipias tum à prudentia, attentè expendendo ipsius statum, tum ab oratione ferventer eum commendando Numini. Expediet hujusmodi dilatio etiam circa illos recidivos, quos judicabis sufficiente

ficiente proposito instructos ad recipiendam Absolutionem. (9.) Quia hoc instar carbonis igniti impositi, mirabiliter animi lethargum excutiet, jam jam cum mortis sopore commutandum: facit, ut pœnitens confusus peccata sua apprehendat, inspiciat, atque perpendat, & si jam antea fuit compunctus, incredibiliter augeatur contritio: aded ut pœnitentia, quæ initio levis ac languida illecebrosi objecti simplicem representationem ferre vix poterat, nunc veluti novo animata vigore, par sit graviori quoque oppugnationi sustinenda. Atque in hunc modum communiter remedium istud ab Auctoribus traditur, estque in usu apud prudentes Confessarios magno fructu, præcipuè cum suaviora nihil profecerunt. (10.) Interea dum ita suspendis Absolutionem, suade Pœnitenti aliquam devotionem ut suscipiat, sive largiendo elemosynam, visitando Altare quodpiam, frequentando concionem; aut quid simile, quo veluti instrumento sibi firmiter comparet propositum. Spero fore, ut usu ipso discas, quot ex hoc remedio vitam suam mutaverint, & inter has moderatæ severitatis angustias constricti, pravas consuetudines tanquam pellem reliquerint, quam multis annis dorso suo excutere nequiverunt.

- (1.) Suar. de Pœnit. disp. 31. sect. 3. Henriq. l. 3. de Pœnit. Sacram. c. 15. Laym. de Sacram. Pœn. c. 12. n. 10.
- (2.) Angelus, & Sylvest. V. Confess.
- (3.) Laym. l. c. n. 10. in fine.
- (4.) Lugo de Sacram. Pœnit. disp. 14. sect. 10. n. 166.

- (5.) Anton. Perez. de Pœnit. disp. 2. c. 4. n. 64. Coninck de Sacram. Pœnit. disp. 8. dub. 17. n. 132.
- (6.) De Lugo l. c. Laym. l. 5. tr. 6. c. 4. n. 10.
- (7.) Laym. l. c. vers. verumtamen interdam.
- (8.) Lugo, & Laym. l. c.
- (9.) De Lugo l. c. n. 163. Arriaga de Pœnit. disp. 38. sect. 6. Castropal. Tom. 1. tr. 2. disp. 2. p. 9. §. 3. n. 17. Bonac. de Matr. q. 4. p. 14. n. 14. Regis in Praxi 10. l. 1. n. 17.
- (10.) Arriaga l. cit.

CAPUT V.

De specialibus difficultatibus, qua occurrunt circa eos, qui versantur in proxima occasione peccandi.

Non soli Iherosolimitæ novam & prodigiosè per mare Erythræum apertam viam fuerunt ingressi. Audi sunt eam quoque tentare Egyptij, sed maximo suo exitio. Ita Confessionem accedunt non soli Fideles, qui si non omnem peccati servitutem excusserunt, saltem se ostendunt fugitivos. Hoc quoque adveniunt ij, qui etiamnum servitute constricti, & in hoc Sacramento mortem inveniunt, unde contriti reparare libertatem. Itaque prudentis Confessionis est, veluti Moysis, eadem auctoritate, qua Pœnitentibus ritè dispositis viam de transitum aperuit, eam claudere induratis:

SECTIO
 DE CONCISSIONE
 INSTRUCTIO
 Pœnitent
 Confessari
 Pœnitenti